

ЗНАННЯ ТА ВМІННЯ З ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ФАХІВЦІВ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Л.Г. Заневська

Львівській державний університет фізичної культури
Науково-аналітичний центр рекреації та туризму «Наші гори», м. Львів

Загальновизнані форми фізичного виховання — активна рекреація і туризм — набувають останнім часом ще більшої ваги, оскільки вони є ефективними у боротьбі зі зростаючою гіподинамією сучасної людини. Значна частина фахівців фізичного виховання набуває у закладах вищої освіти спеціалізації з рекреаційно-оздоровчої діяльності та спортивно-оздоровчого туризму. Важливою складовою цього фаху має стати готовність майбутніх спеціалістів до використання сучасних інформаційних технологій саме з врахуванням особливостей рекреаційно-туристської діяльності. Виконанню цього завдання, зокрема, присвячено наукове дослідження за темою 2.1.12 Зведеного плану науково-дослідної роботи у сфері фізичної культури і спорту на 2001—2005 роки, проведене у Львівському державному інституті фізичної культури під керівництвом професора Жданової О. М. [1—5, 7]:

Метою роботи є кількісна оцінка знань та вмінь майбутніх фахівців фізичного виховання до використання інформаційних технологій у рекреаційно-туристській діяльності.

Методика та організація дослідження. Анкетуванням було охоплено 169 студентів Львівського державного інституту фізичної культури та Львівського національного університету ім. І. Франка, які спеціалізуються з рекреаційно-оздоровчої діяльності та спортивно-оздоровчого туризму.

Кількісний аналіз характеру статистичного взаємозв'язку альтернативних відповідей на запитання анкети проведено з використанням тетракоричного коефіцієнта кореляції, який обчислювався за формулою [6]:

$$r_T = \frac{ad - bc}{\sqrt{(a+b)(c+d)(a+c)(b+d)}}$$

де a — кількість респондентів, які дали позитивні відповіді на обидва запитання; d — кількість респондентів, які дали негативні відповіді на обидва запитання; b — кількість респондентів, які дали позитивну відповідь на перше запитання й негативну відповідь на друге, і c — кількість респондентів, які дали позитивну відповідь на друге запитання й негативну — на перше.

Істотність статистичного взаємозв'язку оцінювалася з використанням χ^2 -квadrat критерію Пірсона за формулою: $\chi^2 = nr_T^2$, де $n=a+b+c+d$ — загальна кількість респондентів. Відповідний рівень істотності (α) визначався для χ^2 -квadrat розподілу при числі ступенів свободи, що дорівнює одиниці. Вірогідність статистичного взаємозв'язку обчислювалася за формулою: $q = (1-\alpha)100\%$. Обрахунки проведено з використанням табличного процесора Excel.

Результати дослідження. Розроблено авторську анкету обсягом 24 запитання стосовно знань з інформатики, комп'ютерної техніки, інформаційних технологій та відповідних вмінь фахово використовувати ці знання у майбутній професійній діяльності.

Запитання згруповано тематично, зокрема, група з шести запитань стосувалася визначення місця інформаційних комп'ютерних технологій у майбутній професійній діяльності; п'ять запитань присвячено вивченню інформатики та комп'ютерної техніки; вісім запитань мали визначити готовність до використання інформаційних технологій у практичній діяльності; два запитання стосувалися організації навчального процесу; три запитання визначали рівень інформаційного забезпечення майбутніх фахівців.

За зведеними результатами опитування виявилось, що студенти вважають себе недостатньо обізнаними з можливостями використання інформаційних технологій в туристичній галузі (47%), а також у сфері активної рекреації й спортивно-оздоровчого туризму (53%). Ще менше респонденти

знайомі з інформаційно-довідковими системами у сфері туризму (18%) та автоматизованими системами сфери туризму й гостинності (25%). Тим не менш, більшість респондентів (81%) виявила своє бажання займатися рекреаційно-туристською діяльністю після закінчення навчання, а переважна більшість опитаних студентів (97%) пов'язує свою майбутню професійну діяльність у спортивно-оздоровчому туризмі та рекреації з використанням сучасних інформаційних технологій.

Таблиця 1

Групування пар запитань за альтернативними ознаками

Номери запитань	a	b	c	d	n
4 та 5	55	29	31	54	169
4 та 17	14	65	3	87	169
4 та 20	26	55	18	70	169
3 та 20	32	85	40	12	169
3 та 5	70	47	19	33	169
17 та 20	12	16	32	109	169

За результатами кореляційного аналізу відповіді респондентів виявлено п'ять запитань, що описують взаємозалежні (на рівні істотності $<0,05$) аспекти проблеми, а саме, запитання: № 3: «Ви маєте бажання після закінчення навчання працювати у сфері активної рекреації та спортивно-оздоровчого туризму?»; № 4: «Вам знайомі приклади використання інформаційних технологій у туристичній галузі?»; № 5: «Вам знайомі приклади використання інформаційних технологій у сфері активної рекреації та спортивно-оздоровчого туризму?»; № 17: «Чи знайомі Ви з інформаційно-довідковими системами у сфері туризму?»; № 20: «Чи знайомі Вам автоматизовані системи сфери туризму та гостинності?». Ці запитання були згруповані парами за альтернативними ознаками, як подано в табл. 1.

Результати кореляційного аналізу альтернативних відповідей на виокремлені запитання анкети (див. табл. 1) зведено в таблицю 2.

Таблиця 2

Результати кореляційного аналізу

Номери запитань	r_T	χ^2	α	χ^2_α
4 та 5	0,2901	14,222	0,001	10,827
4 та 17	0,2387	9,627	0,010	6,635
4 та 20	0,1326	2,970	0,100	2,706
3 та 20	- 0,4627	36,179	0,001	10,827
3 та 5	0,2153	7,833	0,010	6,635
17 та 20	0,1708	4,931	0,050	3,841

Обговорення. Дані анкетування свідчать про суттєвий розрив між потребами й очікуваннями студентів щодо використання сучасних інформаційних технологій у своїй майбутній рекреаційно-туристській діяльності та наявним рівнем відповідних знань та вмінь.

Результати кореляційного аналізу дають підстави припускати, що знання інформаційних технологій у туристичній галузі має на увазі вміння їх використання у сфері активної рекреації та спортивно-оздоровчого туризму. Це підтверджується вірогідністю статистичного взаємозв'язку: $q = 99,9\%$ (див. табл. 2). Узагальнені знання інформаційних технологій у туристичній галузі передбачають також наявність знань інформаційно-довідкових систем ($q = 99\%$). Інформатизація туристичної галузі передбачає її автоматизацію, а знання інформаційних технологій передбачає знайомство з автоматизованими системами сфери туризму та гостинності ($q = 90\%$; статистичний зв'язок між цими знаннями не такий значний, але досить суттєвий). Бажання працювати у сфері активної рекреації та спортивно-оздоровчого туризму респонденти на пряму пов'язують зі знанням інформаційних технологій, зокрема, зі знаннями автоматизованих систем сфери туризму та гостинності ($q = 99,9\%$). Свою професійну діяльність у сфері активної рекреації та спортивно-оздоровчого туризму респонденти не уявляють без використання інформаційних технологій ($q = 99\%$). Автоматизація сфери туризму та гостинності не можлива без знання інформаційно-довідкових систем ($q = 99\%$).

Висновки

Проведене дослідження показало, що переважна більшість опитаних студентів (97%) пов'язує свою майбутню професійну діяльність у спортивно-оздоровчому туризмі та рекреації з використанням сучасних інформаційних технологій. При цьому, відповідні знання та вміння майбутні фахівці фізичного виховання планують застосовувати у своїй рекреаційно-туристській діяльності комплексно, органічно пов'язуючи підготовленість до використання інформаційних технологій зі специфікою фізичного виховання засобами активної рекреації та спортивно-оздоровчого туризму ($\alpha < 0,01$).

Однак, більше половини студентів вважають себе недостатньо підготованими до використання інформаційних технологій у рекреаційно-туристській діяльності (18-47%), що ставить перед ЗВО відповідні завдання щодо вдосконалення такої підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання відповідної спеціалізації.

Література

1. Жданова О., Заневська Л. Навчальна дисципліна «Інформаційні технології в туризмі» для вузів фізкультурного профілю / Проблеми активізації рекреаційно-оздоровчої діяльності населення: Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції. — Львів: ЛДДФК, 2004. — С. 245—248.
2. Заневська Л.Г. Інформаційні технології у професійній підготовці фахівців спортивно-оздоровчого туризму // Теорія та методика фізичного виховання. — Харків, 2004. — № 1(13). — С. 40—43.
3. Заневська Л. Інформаційні аспекти підготовки фахівців з гірського туризму / Зб. наук. праць «Молода спортивна наука України». — Львів, 2005. — Вип. 9. — Т.3. — С. 196—201.
4. Заневська Л.Г. Спортивно-оздоровчий туризм у польському Інтернеті // Теорія і практика фізичного виховання. — Донецьк, 2004. — № 2. — С. 211—217.
5. Заневська Л.Г. Інформаційне та кадрове забезпечення оздоровчого туризму та активної рекреації // Спортивний вісник Придніпров'я. — Дніпропетровськ: ДДФК, 2005. — № 2. — С. 90—92.
6. Статистика: Підручник / С.С. Герасименко, А.В. Голович, А.М. Єріна та ін.; за наук. ред. С.С. Герасименка. — 2-е вид., перероб. і доп. — К.: КНЕУ, 2000. — 467 с.
7. Zaniewski I., Zaniewska L. Active and healthy tourism in the Carpathian recreation region / Health strengthening: factors, mechanisms, and health strategies. — Radom, 2003. — P. 398—401.

- П24 Педагогічна майстерність учителя: Навчальний посібник / За ред. проф. В.М. Гриньової, С.Т. Золотухіної. — Вид. 2-е, випр. і доп. — Харків: «ОБС», 2006. — 224 с. ISBN 966-7858-38-3.

Автори посібника розглядають сутність та структуру педагогічної майстерності вчителя, сформованість якої дозволяє ефективно організовувати навчально-виховний процес у школі.

Посібник укладено у відповідності з програмою курсу «Основи педагогічної майстерності» і рекомендується студентам та викладачам вищих педагогічних навчальних закладів.

Зміст

Вступ	3
Розділ 1. Учитель	4
1.1. Формування особистості вчителя	4
1.2. Педагогічна культура вчителя	16
1.3. Педагогічна етика. Педагогічний такт	27
1.4. Професійне самовиховання учителя	34
1.5. Самопізнання вчителя як складова самовиховання	50
Розділ 2. Педагогічна майстерність учителя	57
2.1. Поняття про педагогічну майстерність	57
2.2. Педагогічна техніка вчителя	62
2.3. Сутність педагогічного спілкування	83
2.4. Увага та спостережливість учителя	91
2.5. Навіювання як засіб педагогічної взаємодії	101
2.6. Переконавання та навіювання як складові майстерності педагогічної взаємодії вчителя з учнем. Переконавання у системі комунікативної взаємодії	112
2.7. Елементи акторської та режисерської майстерності в педагогічній діяльності. Гра в педагогічному процесі	119
Розділ 3. Майстерність учителя на уроці	132
3.1. Педагогіка співробітництва й розвитку	132
3.2. Забезпечення свідомої дисциплінованості учнів на уроці	148
3.3. Сутність проблеми обдарованості дітей	161
Розділ 4. Майстерність учителя-вихователя	178
4.1. Класна година як засіб самореалізації особистості дитини	178
4.2. Колективні творчі справи (КТС)	184
4.3. Організація і проведення фольклорних свят	189
4.4. Методика підготовки і проведення ігор і конкурсів	195
4.5. Організація та проведення бесід, диспутів, лекцій	198
4.6. Методика підготовки та проведення усних журналів та конференцій	216